

РЕШЕНИЕ

№ 440

гр. София, 22.01.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав,
в публично заседание на 30.09.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **5711** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.226 във вр. с чл.145 - чл.178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и чл.405 от Кодекса на труда (КТ).
Образувано е по жалба на [фирма], ЕИК[ЕИК], срещу ПРЕДПИСАНИЯ, дадени в т.1 – т.4 от Протокол за извършена проверка №ПР1731674/20.09.2017г. на Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда” (И.) и във вр. с Решение №7479/20.05.2019г. на Върховния административен съд, състав на Шесто отделение по адм. дело №4403/2018г.

Жалбоподателят претендира за недействителност на предписанията по т.1 – т.4 от Протокола от 20.09.2017г., като постановени в нарушение на материалноправните норми и с целта на закона. По същество поддържа, че в случая са били налице изключения от забраната за полагане на извънреден труд, регламентирани в чл.144, т.3 и т.5 КТ и на това основание твърди, че дружеството, в качеството му на работодател, не е извършило нарушение на забраната по чл.143, ал.2 КТ. Счита, че неосигуряването на седмична почивка съгласно чл.153, ал.1 КТ не може да се квалифицира като нарушение на задължението, установено в тази разпоредба, когато извънредният труд е положен в един от почивните дни. Чрез процесуалния си представител юрк. М. моли съда да отмени задължителните предписания, дадени в т.1 – т.4 от Протокол за извършена проверка №ПР1731674/20.09.2017г. и да осъди ответника да му възстанови сторените разноски по водене на делото, съгласно представен списък.

Ответникът – ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО

ТРУДА”, представлявана от изпълнителния директор, оспорва жалбата. Чрез процесуалния си представител юрк. С. поддържа, че процесните задължителни предписания са законосъобразно дадени и не са налице сочените основания за тяхната отмяна. Не претендира за разноски.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и събраните писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 30.08.2017г., 05.09.2017г., 07.09.2017г., 11.09.2017г. и 20.09.2017г., длъжностни лица - служители в И., са извършили проверка за спазване на трудовото законодателство от [фирма]. При проверката са били установени следните факти:

1) Със заповед №РД-16-185/16.06.2017г. изпълнителният директор на дружеството е разпоредил служителят С. Г. Д. да положи извънреден труд на 17.06.2017 г. (събота) от 09.00 до 17.30ч. В първия работен ден на следващата работна седмица – 19.06.2017г. (понеделник), служителят е работил с продължителност на работното време от 8 ч. Въз основа на тези констатации длъжностните лица са приели, че работодателят не е осигурил на работника С. Д. непрекъсната седмична почивка не по-малко от 48 часа, с което е нарушил задължението, установено в чл.153, ал.1 КТ.;

2) Със заповед №РД-16-149/09.06.2017г. изпълнителният директор на [фирма] е наредил на посочените в нея служители, сред които и Д. И. С., да положат извънреден труд на 10.06.2017г. (събота) от 09.00 до 17.30 часа, извън законоустановеното му работно време, с което е била нарушена разпоредбата на чл.146, ал.2, т.2 КТ.;

3) Със заповед №РД-16-185/16.06.2017 г. изпълнителният директор на дружеството е наредил служителят Е. Т. К. да положи извънреден труд извън законоустановеното му работно време, в два последователни дни в общ размер от 16 часа - на 17.06.2017 г. (събота) от 09.00. до 17.30 ч. и на 18.06.2017г. (неделя) от 09.00 до 17.30 ч. Извършеното е квалифицирано като нарушение на чл.146, ал.2, т.3 КТ.;

4) Въз основа на Заповеди с №,№ РД-16-134/02.06.2017г., РД-16-149/09.06.2017г. и РД-16-185/16.06.2017г. на изпълнителния директор на [фирма], служителят Е. Т. К. е положил извънреден труд общо 40 часа за месец юни 2017г., съответно: а) на 03.06.2017г. (събота) от 09.00 ч. до 17.30 ч.; б) на 10.06.2017 г. (събота) от 09.00 ч. до 17.30 ч. и на 11.06.2017 г. (неделя) от 09.00 ч. до 17.30 ч.; в) на 17.06.2017г. (събота) от 09.00 ч. до 17.30 ч. и на 18.06.2017г. (неделя) от 09.00 ч. до 17.30 ч. Извършеното е квалифицирано като нарушение на чл.146, ал.2, т.1 КТ.

Резултатите от проверката са обективирани в Протокол №ПР-1731674/20.09.2017г., с който са дадени и процесните предписания по т.1 – т.4 и който, видно от отбелязването на последната му страница, е бил връчен на упълномощен представител на дружеството на 20.09.2017г. Не е спорно по делото и косвено се установява с приетите писмени доказателства, че предписанията по т.1 – т.4 по Протокола за извършена проверка от 20.09.2017г. са били оспорени по административен ред. С Решение от 12.10.2017г. изпълнителният директор на И. е отхвърлила жалбата на [фирма], като неоснователна и е потвърдила предписанията, дадени в т.1 – т.5 по Протокол №ПР-1731674/20.09.2017г.

При така установените факти, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Насочена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК, който създава задължения за жалбоподателя, и който подлежи на съдебен контрол за

законосъобразност, съгласно изричната разпоредба на чл.405 КТ.

Подадена е в преклузивния срок за оспорване, установен в чл.149, ал.1 във вр. с чл.98, ал.2 АПК.

Разгледана по същество жалбата е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА.

Като взе предвид наведените от жалбоподателя доводи за недействителност и извърши проверка на административния акт, в оспорваната му част, на всички основания за законосъобразност, съдът достигна до следните изводи:

Процесните предписания по т.1 – т.4 от Протокол изх. №ПР-1731674/20.09.2017г. са издадени от компетентен административен орган по смисъла на чл.404, ал.1 КТ, в кръга на правомощията му. С разпоредбата на чл.399 КТ (приложимата редакция ДВ, бр.77/2010г.) осъществяването на цялостния контрол за спазване на трудовото законодателство е предоставено на Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" (И.). Съгласно чл.21, ал.1 от Устройствения правилник на И. (действащ към датата на постановяване на оспорваното предписание), при и по повод изпълнение на служебните си задължения инспекторът е контролен орган и има правомощия, установени в КТ, включително тези по чл.404, ал.1, т.1 – да дава задължителни предписания на работодателите, органите по назначаването и длъжностните лица за отстраняване на нарушенията на трудовото законодателство. Правомощия на инспектор имат ръководителите на административни звена в специализираната администрация, служителите, назначени на длъжност инспектор, юрисконсултите, както и други служители на Агенцията, назначени на експертни длъжности, които са изрично упълномощени от изпълнителния директор (чл.21, ал.2 от Устройствения правилник). По делото са приети и не са оспорени Заповед №ЧР-879/09.12.2015г. и Заповед №ЧР-767/19.05.2016г., видно от които лицата извършили проверката и постановили процесната принудителна административна мярка са били в служебно правоотношение, на длъжности съответно „главен инспектор” и „юрисконсулт“ в И.. Актът е в предписаната от закона форма и при постановяването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроцесуалните правила, установени в чл.404 КТ.

Съдът приема, че предписанието, дадено в т.1 от Протокол за извършена проверка №ПР1731674, е в противоречие с приложимите материалноправни норми и с целта на закона.

По т.1 от процесния Протокол е предписано при петдневна работна седмица работодателят да осигурява на работниците и служителите, работещи в [фирма] непрекъснатата седмична почивка в два последователни работни дни, единият от които да е поначало в неделя и почивката да е в размер не по-малко от 48 часа при подневно изчисляване на работното време, съгласно чл.153, ал.1 КТ.

В случая няма спор по фактите, а именно, че на 17.06.2017г. (събота) служителят С. Г. Д. е положил извънреден труд за времето от 09.00 до 17.30 ч. при подневно изчисляване на работното време от 8 ч. В първия работен ден на следващата седмица – понеделник 19.06.2017г. служителят е работил с нормална продължителност на работното време от 8 ч.

Спорно по делото е дали като не е осигурил на служителя непрекъснатата седмична почивка най-малко 48 часа, при подневно изчисляване на работната седмица, работодателят е допуснал нарушение на чл.153, ал.1 КТ.

Отговорът на този въпрос е отрицателен.

С разпоредбата на чл.153, ал.1 КТ е регламентирано правото на работника или

служителя при петдневна работна седмица да има седмична почивка в размер на два последователни дни, от които единият е по начало в неделя, като в тези случаи на работника или служителя се осигурява най-малко 48 часа непрекъсната седмична почивка. Доколко обаче това правило е приложимо в хипотезата на „извънреден труд“ следва да бъде изведено от самата характеристика на извънредния труд. Според определението, дадено в чл.143, ал.1 КТ извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя извън установеното за работника или служителя работното време. Следователно, посредством извънредния труд се нарушават предварително установените по трудовото правоотношение продължителност и разпределение на работното време. Този труд може да бъде положен преди началото или след края на установеното работно време, но може да бъде положен и по време на установените междуседмични почивки, т.е. в почивните дни. С оглед спецификата на извънредния труд и неговия извънреден характер, неприложимо в хипотезата на извънредния труд се явява правилото на чл.153, ал.1 КТ за осигуряване най-малко на 48 часа непрекъсната седмична почивка. Този извод съдът обосновава и по аргумент на разпоредбата на чл.153, ал.4 КТ, съгласно която за положен извънреден труд в двата дни от седмичната почивка при подневно изчисляване на работното време работникът или служителят има право освен на увеличено заплащане на този труд и на непрекъсната почивка през следващата работна седмица в размер не по-малък от 24 часа. Следователно след като при полагане на извънреден труд в двата дни от седмичната почивка законодателят е регламентирал предвидено право на работника/служителя на непрекъсната почивка през следващата работна седмица в размер не по-малък от 24 часа, то няма основание да се приеме, че когато се полага извънреден труд в единия от двата почивни дни работодателят дължи да осигури на работника или служителя седмична почивка в размер най-малко на 48 часа.

Съдът приема, че в останалата оспорвана част, предписанията, дадени с Протокол за извършена проверка 20.09.2017г. са в съответствие с приложимите материалноправни норми и с целта на закона.

В т.2, т.3 и т.4 от процесния Протокол на работодателя е предписано да спазва установената в КТ продължителност на извънреден труд положен от работниците и служителите в [фирма], съответно: за една календарна седмица, съгласно чл.146, ал.2, т.2 КТ; през два последователни работни дни, съгласно чл.146, ал.2, т.3 КТ и за един календарен месец, чл.146, ал.2, т.1 КТ.

По делото не е спорно и се установява с приетите писмени доказателства, че на 10.06.2017г. (събота) служителят Д. И. С. е положил извънреден труд във времето от 09.00 до 17.30 часа (общо 8 часа), който му е бил заплатен. Не е спорен и фактът, че въз основа на Заповеди №, № РД-16-134/02.06.2017г., РД-16-149/09.06.2017г. и РД-16-185/16.06.2017г. на изпълнителния директор на дружеството – работодател, служителят Е. Т. К. е полагал извънреден труд за времето от 09.00 до 17.30 часа, както следва: на 03.06.2017г. (събота), 10.06.2017г. (събота) и 11.06.2017г. (неделя), 18.06.2017г. (събота) и 19.06.2017г. (неделя) или общо 40 (четиридесет) часа за един календарен месец.

Жалбоподателят не оспорва, че в тези конкретни случаи не са били спазени ограниченията за продължителността на извънредния труд, изрично установени в чл.146, ал.2 КТ. Претендира обаче, че в случая е била приложима разпоредбата на ал.3 на чл.146, която изключва приложението на ограниченията по ал.2.

По принцип с нормата на чл.143, ал.2 КТ е въведена забрана за полагане на извънреден труд. В чл.144 при изрично и изчерпателно изброяване са посочени основанията при които полагането на извънреден труд е допустимо. Такива според цитираната разпоредба (редакцията към ДВ, бл.35/12.05.2009г. - приложима към датите на които са издадени Заповедите за полагане на извънреден труд), са случаите: 1) за извършване на работа във връзка с отбраната на страната; 2) за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия; 3) за извършване на неотложни обществено необходими работи по възстановяване на водоснабдяването, електро-снабдяването, отоплението, канализацията, транспорта и съобщителните връзки и оказване на медицинска помощ; 4) за извършване на аварийно-възстановителни работи и поправки в работните помещения, на машини или на други съоръжения; 5) за довършване на започната работа, която не може да бъде извършена през редовното работно време и б) за извършване на усилена сезонна работа.

В чл.146 КТ са установени ограничения относно максималната продължителност на извънредния труд. Съгласно ал.1 сумарно извънредният труд през една календарна година за един работник или служител не може да надвишава 150 (сто и петдесет) часа. Продължителността на извънредния труд не може да надвиша: а) 30 часа дневен или 20 часа нощен труд през 1 календарен месец; б) 6 часа дневен или 4 часа нощен труд през 1 календарна седмица и/или в) 3 часа дневен или 2 часа нощен труд през 2 последователни работни дни (чл.146, ал.2). В ал.3 на чл.146 КТ (редакцията ДВ, бр.25/16.03.2001г.) е предвидено, че ограниченията относно продължителността на извънредния труд не се прилагат в случаите по чл.144, т.1 – т.3.

Настоящият решаващ състав приема, че в случая не е било налице нито едно от основанията, изчерпателно посочени в т.1, т.2 или т.3 на чл.144, които изключват забраната за полагане на извънреден труд с продължителност над установената в чл.146, ал.1 и ал.2.

По същество жалбоподателят претендира, че законово регламентираният одит на дружеството попада в хипотезата на чл.144, т.3 КТ (в приложимата ѝ редакция) – за извършване на неотложни обществено необходими работи. Следва обаче да се отбележи, че тези неотложни и обществено необходими работи, във връзка с които не се прилага не само забраната за полагане на извънреден труд, но и тази свързана с неговата продължителност, са нарочно установени в нормата на чл.144, т.3 КТ – такива са работите по водоснабдяването, електроснабдяването, отоплението, канализацията, транспорта и съобщителните връзки и оказване на медицинска помощ. Не всички работи, които могат да бъдат определени под някаква форма като обществено необходими или пък неотложни, са от категорията на тези за които не важат ограниченията при полагане на извънреден труд. От анализа на разпоредбите на чл.146, ал.3 във вр. с чл.144, т.1 – т.3 и чл.143, ал.2 КТ следва извод, че след като по принцип извънредният труд е забранен с оглед вредните последици за работниците и служителите, то изключенията за осъществяването му и още повече, тези свързани с неговата продължителност, следва да се прилагат ограничително, само при обективно наличие на някое от изчерпателно посочените в разпоредбата на чл.144, т.1 – т.3 основания. Както е видно от т.3 на чл.144 неотложните обществено необходими работи, изключващи ограниченията във времето за полагане на извънреден труд в два последователни дни, в една календарна седмица, в един календарен месец и/или в една календарна година, са свързани само с дейности, които засягат най-основни

битови и жизнени необходиминости на населението като водоподаване, електроснабдяване, медицинска помощ. Извършването на одит на едно търговско дружество безспорно може да наложи полагане на извънреден труд при условията на т.5 или евентуално т.6 (в приложимите им редакции), респективно т.6 и т.7 на чл.144 (в действащата им редакция) - за довършване на започната работа, която не може да бъде извършена през редовното работно време или за извършване на усилен сезонна работа. Не може да бъде споделено обаче твърдението на работодателя, че извършването на одит на дружеството се квалифицира като неотложна обществено необходима работа, а още по-малко, че тази работа е свързана с възстановяване на водоснабдяването, електроснабдяването, отоплението, канализацията, транспорта и съобщителните връзки или с оказване на медицинска помощ, каквото е изискването на чл.146, ал.3 във вр. с чл.144, т.3 КТ (приложимата редакция).

По изложените доводи решаващият състав на съда приема, че предписанието, дадено в т.1 от Протокол за извършена проверка №ПР1731674/20.09.2017г. е незаконосъобразно и следва да бъде отменено, а в останалата част, жалбата срещу предписанията, дадени в т.2, т.3 и т.4 от същия Протокол, е неоснователна.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК във вр. с чл.78, ал.1 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) на жалбоподателя се дължат разноски за държавна такса и за юрисконсултско възнаграждение, в размер на 70 (седемдесет) лева, в съответствие с уважената част от жалбата.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, Второ отделение, 25^{-ти} състав,

РЕШИ

ОТМЕНЯ ПРЕДПИСАНИЕ дадено в т.1 от Протокол за извършена проверка №ПР1731674/20.09.2017г. на Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [фирма], ЕИК[ЕИК], срещу ПРЕДПИСАНИЯ, дадени в т.2, т.3 и т.4 от Протокол за извършена проверка №ПР1731674/20.09.2017г. на Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“.

ОСЪЖДА Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“, представлявана от изпълнителния директор, с адрес: 1000 С., бул. К. А. Д.“ №3, да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], с адрес: 1504 С., [улица], сумата 70 (седемдесет) лева – разноски по адм. дело №5711/2019г.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд на РБългария, с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова

